

Spis treści

Od Redaktora	9
Wprowadzenie. Prawo międzynarodowe jako system prawa (przegląd zagadnień badawczych i koncepcja badań) (Roman Kwiecień)	11
1. „Systemowość” jako podejście badawcze do prawa międzynarodowego.....	11
2. System prawa jako problem nauki prawa.....	18
2.1. Pojęcie systemu prawa	18
2.2. Koncepcja badań składających się na książkę i przegląd głównych zagadnień badawczych.....	26
2.3. Przegląd szczegółowych problemów analizowanych w książce i związanych z systemowością prawa międzynarodowego w świetle pozycji prawnej państw	29
2.3.1. <i>Ius ad bellum</i> a zupełność walidacyjna i kwalifikacyjna prawa międzynarodowego.....	29
2.3.2. Instytucja uznania a zupełność walidacyjna i kwalifikacyjna prawa międzynarodowego.....	30
2.3.3. Sądownictwo międzynarodowe a zupełność kwalifikacyjna i decyzyjna prawa międzynarodowego [problem <i>non liquet</i> i tzw. sporów pozaprawnych (<i>non-legal disputes</i>)]	31
2.3.4. Immunitet jurysdykcyjny państw a zupełność kwalifikacyjna i decyzyjna prawa międzynarodowego	32
2.3.5. Reżim odpowiedzialności międzynarodowej państw a zupełność kwalifikacyjna i decyzyjna prawa międzynarodowego.....	32
2.3.6. Sankcje międzynarodowe a zupełność kwalifikacyjna i decyzyjna prawa międzynarodowego.....	33
3. Struktura książki	34

Część I

Państwo, jego suwerenność i tworzenie prawa międzynarodowego a jego cechy systemowe – zupełność, jedność, powszechność i otwartość

1. Państwo i jego suwerenność a prawo międzynarodowe jako system prawa (<i>Roman Kwiecień</i>)	37
1.1. Suwerenność jako główna konsekwencja państwowości	37
1.2. Funkcje suwerenności i jej skutki dla prawa międzynarodowego jako systemu	42
2. Państwa jako suwerenni „międzynarodowi prawodawcy” a systemowe cechy prawa międzynarodowego (<i>Roman Kwiecień</i>)	47
2.1. Zupełność prawa międzynarodowego a status prawny państw	47
2.1.1. Pojęcie zupełności systemu prawa a prawo międzynarodowe	47
2.1.2. Doktryna <i>Lotus</i> a zupełność walidacyjna prawa międzynarodowego, czyli państwa jako „międzynarodowi prawodawcy”	50
2.1.3. Zgoda państw jako źródło normatywności prawa w społeczności międzynarodowej a zupełność walidacyjna prawa międzynarodowego	54
2.1.4. Ogólne zasady prawa a zupełność walidacyjna prawa międzynarodowego	76
2.2. Jedność i powszechność jako cechy systemowe prawa międzynarodowego a status prawny państw	81
2.2.1. Jedność i powszechność prawa międzynarodowego a jego systemowość – ich wzajemne związki i uwarunkowania	81
2.2.2. Normatywne podstawy jedności i powszechności prawa międzynarodowego a problem jego systemowej spójności	88
2.2.3. Jedność i powszechność prawa międzynarodowego a problem tzw. fragmentacji	93
2.3. Status prawny państw a problem otwartości/zamkniętości prawa międzynarodowego jako systemu	99

Część II

Akty uznania i *ius ad bellum* jako obszary władczej działalności państw a systemowość prawa międzynarodowego

3. Uznanie jako akt jednostronny państwa a systemowy charakter prawa międzynarodowego (<i>Przemysław Saganek</i>)	109
3.1. Uwagi wprowadzające	109
3.2. Prawotwórczy czy deklaratoryjny skutek uznania – problem teorii deklaratywnych i konstytutywnych a prawo międzynarodowe jako system prawa	111
3.2.1. Rekonstrukcje dwóch głównych teorii	111
3.2.2. Krytyka teorii deklaratywnych i konstytutywnych	117

3.2.3. Próba wyrwania się z paradygmatu sporu między teoriami deklaratywną i konstytutywną	119
3.3. Pozycja tworu nieuznanego	135
3.4. Obowiązek nieuznawania sytuacji nielegalnych.....	139
3.5. Problem obowiązku uznania innych podmiotów niż państwa	160
3.6. Zakończenie – systemowe, asystemowe i antysystemowe właściwości uznania międzynarodowego	163
4. <i>Ius ad bellum</i> a systemowy charakter prawa międzynarodowego (Michał Kowalski)	167
4.1. Uwagi wprowadzające	167
4.2. Podstawy normatywne i problemy definicyjne <i>ius ad bellum</i>	174
4.3. Interwencja humanitarna a współczesne <i>ius ad bellum</i>	186
4.4. Prawo do samoobrony i użycie siły w obronie własnych obywateli	194
4.5. Zakończenie – systemowe ujmowanie <i>ius ad bellum</i> warunkiem jego efektywności.....	202

Część III

Sądowe stosowanie prawa międzynarodowego w świetle roli państw w administrowaniu „sprawiedliwością międzynarodową” – system czy chaos?

5. Sądownictwo międzynarodowe a systemowy charakter prawa międzynarodowego (Bartłomiej Krzan).....	205
5.1. Uwagi wprowadzające	205
5.2. Podmiot orzekający	207
5.3. Przedmiot orzekania	215
5.4. Podstawa orzekania	231
5.5. Zakończenie – ku systemowi sądownictwa międzynarodowego.....	250
6. Immunitet państwa a systemowy charakter prawa międzynarodowego (Marcin Kałduński).....	263
6.1. Uwagi wprowadzające	263
6.2. Immunitet państwa	265
6.2.1. Pojęcie i funkcje immunitetu państwa.....	265
6.2.2. Relacje między immunitetem państwa a suwerennością państwową... ..	268
6.3. Immunitet państwa w świetle konstytutywnych cech systemu prawa międzynarodowego: zupełności oraz spójności i niesprzeczności	282
6.3.1. Zupełność prawa międzynarodowego a immunitet państwa	283
6.3.1.1. Relacje między immunitetem państwa a prawami jednostek....	283
6.3.1.2. Immunitet państwa – gwarant zupełności systemowej prawa międzynarodowego?.....	293

6.3.2. Spójność i niesprzeczność prawa międzynarodowego a immunitet państwa	297
6.4. Zakończenie – ambiwalentne znaczenie immunitetu państwa dla systemowości prawa międzynarodowego.....	312
Część IV	
Pozycja państw a stosowanie prawnomiędzynarodowych reguł „drugiego rzędu” – uszczelnianie czy rozluźnianie systemu?	
7. Odpowiedzialność międzynarodowa państwa za działania zabronione a systemowy charakter prawa międzynarodowego (<i>Michał Balcerzak</i>)	319
7.1. Uwagi wprowadzające	319
7.2. Odpowiedzialność państwa w prawie międzynarodowym – ewolucja doktrynalna i prace Komisji Prawa Międzynarodowego ONZ.....	323
7.3. Odpowiedzialność państwa w prawie międzynarodowym – przegląd zagadnień podstawowych.....	337
7.4. Zakończenie – znaczenie odpowiedzialności międzynarodowej państwa dla systemowego charakteru prawa międzynarodowego	351
8. Sankcje międzynarodowe a systemowy charakter prawa międzynarodowego (<i>Edyta Lis</i>)	355
8.1. Uwagi wprowadzające	355
8.2. Sankcje a samopomoc.....	358
8.2.1. Sankcje.....	358
8.2.2. Samopomoc (<i>self-help</i>).....	361
8.2.3. Relacje między sankcjami a samopomocą	373
8.3. <i>Countermeasures</i>	379
8.3.1. Pojęcie <i>countermeasures</i>	379
8.3.2. <i>Countermeasures</i> w pracach Komisji Prawa Międzynarodowego.....	383
8.3.3. Warunki niezbędne do stosowania <i>countermeasures</i>	388
8.3.4. <i>Collective countermeasures</i>	396
8.4. Podmioty uprawnione do egzekwowania odpowiedzialności międzynarodowej w świetle Artykułów o odpowiedzialności państw za działania zabronione.....	413
8.5. Zakończenie – rola sankcji w perspektywie systemowości prawa międzynarodowego.....	422
Konkluzje: Państwo i prawo międzynarodowe – „żyjąca symbioza”? (<i>Roman Kwiecień</i>).....	429
Noty o Autorach.....	437